

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 15/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátska kancelária, Jarmočná 2264/3, Šaľa, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 1 T 43/2008 z 3. júla 2014, uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To 100/2014 z 23. októbra 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 13/2016 z 26. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal

porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T 43/2008 z 3. júla 2014, uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To 100/2014 z 23. októbra 2014 (ďalej len „krajský súd“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 13/2016 z 26. januára 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 43/2008 z 22. októbra 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 To 68/2009 z 25. februára 2010 uznaný vinným zo spáchania v bode 1 výroku zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „nový Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. a) nového Trestného zákona, v bode 2 výroku zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 nového Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 nového Trestného zákona a v bode 3 výroku z pokusu zločinu úverového podvodu podľa § 14 ods. 1 nového Trestného zákona a § 222 ods. 1 a 3 písm. a) nového Trestného zákona. Za to bol okrem iného podľa § 188 ods. 2 nového Trestného zákona s poukazom na § 38 ods. 2 a 3 nového Trestného zákona pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) nového Trestného zákona a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 nového Trestného zákona s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 a podľa zásad uvedených v § 41 ods. 2 nového Trestného zákona odsúdený na úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody 10 rokov a 5 mesiacov.

3. Uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Nt 9/2013 z 3. apríla 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tos 46/2014 z 23. apríla 2014 bola podľa § 394 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 a s poukazom na § 41b ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) povolená

obnova konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1 T 43/2008 a podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku bol zrušený výrok o treste rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 43/2008 z 22. októbra 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 To 68/2009 z 25. februára 2010. Rozhodnutím o povolení obnovy konania rozsudky okresného súdu z 22. októbra 2009 a krajského súdu z 25. februára 2010 v otázke uznania viny sťažovateľa dotknuté neboli.

4. Po právoplatnom povolení obnovy konania okresný súd rozsudkom sp. zn. 1 T 43/2008 z 3. júla 2014 uložil sťažovateľovi za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) nového Trestného zákona a za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 nového Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva podľa § 20 nového Trestného zákona, zo spáchania ktorých bol uznaný vinným rozsudkom okresného súdu z 22. októbra 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 25. februára 2010, úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov podľa § 188 ods. 2 nového Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 a 3 nového Trestného zákona pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) nového Trestného zákona a nezistení priťažujúcej okolnosti podľa § 37 nového Trestného zákona, s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 nového Trestného zákona a podľa zásad uvedených v § 41 ods. 2 nového Trestného zákona.

5. Proti tomuto rozsudku okresného súdu z 3. júla 2014 podal sťažovateľ odvolanie, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 4 To 100/2014 z 23. októbra 2014 podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

6. Rozhodnutie súdu druhého stupňa sťažovateľ napadol mimoriadnym opravným prostriedkom (dovolaním) z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), h) a i) Trestného poriadku, ktoré však najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tdo 13/2016 z 26. januára 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

7. Sťažovateľ je presvedčený, že napadnutými rozhodnutiami okresného súdu (z 3. júla 2014), krajského súdu (z 23. októbra 2014) a najvyššieho súdu (z 26. januára 2017) došlo k porušeniu jeho základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6

ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru, a to z dôvodu, že všeobecné súdy na jeho trestnú vec nesprávne aplikovali ustanovenia nového Trestného zákona namiesto ustanovení zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „starý Trestný zákon“), keďže stíhaných skutkov (pod bodmi 1 a 2) sa dopustil v čase platnosti a účinnosti starého Trestného zákona, a použitie nového Trestného zákona pre neho nebolo priaznivejšie.

8. Ako sťažovateľ uvádza *«Podľa zákona č. 140/1961 Zb.... zákon v ust. § 234 ods. 2 ukladal za trestné činy sťažovateľa v bode 1) a 2) výroku rozsudku Okresného súdu... z 22. 10. 2009 spodnú hranicu trestu odňatia slobody vo výmere 5 rokov (horná 12 rokov a po „navýšení“ podľa § 35 ods. 2, 3 starého TZ až 16 rokov). Podľa zákona č. 300/2005 Z. z... ust. § 188 ods. 2 nového TZ sa určí dolná hranica trestu odňatia slobody vo výške 7 rokov (horná 13 rokov). Z uvedeného je jednoznačné, ktorý (starý TZ) je... priaznivejší, aj pri braní do úvahy iných súvislostí.»*. Preto ak neboli v trestnej veci sťažovateľa použité ustanovenia starého Trestného zákona účinného v čase spáchania skutkov, došlo k porušeniu čl. 50 ods. 6 ústavy a čl. 7 ods. 1 dohovoru.

9. Porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že ani okresný súd, ani krajský súd *«v odôvodneniach svojich... rozhodnutí neuvádzajú argumentáciu, ktorá by odôvodnila, z akých úvah súdy vôbec vychádzali z hľadiska „priaznivosti pre páchatel’a“, keď vylúčili aplikovanie starého TZ. Uvedeným spôsobom tak Okresný súd... a Krajský súd... porušili právo sťažovateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia v jeho veci a na riadne vysporiadanie sa s jeho podstatnými námietkami vo vzťahu k relevantnej právnej úprave a trestnej sadzbe, svoje rozhodnutia nedostatočne odôvodnili, čím spôsobili arbitrárnosť napádaných rozhodnutí.»*.

10. Sťažovateľ dodáva, že *„Najvyšší súd SR... nenapravil protiústavnosť aplikácie ustanovení nového Trestného zákona Okresným súdom... a Krajským súdom... na trestné činy, resp. skutky sťažovateľa, a preto Uznesením Najvyššieho súdu SR došlo k porušeniu*

práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces, keď na jeho situáciu neschválil aplikovanie relevantnej právnej normy podľa starého TZ.“.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že „rozsudkom Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 1 T/43/2008 zo dňa 3. 7. 2014 a uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To/100/2014 zo dňa 23. 10. 2014 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo 13/2016 zo dňa 26. 01. 2017 boli porušené základné práva, a to podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 6 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, sťažovateľ a [REDACTED]... a následne zrušil rozsudok Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 1 T/43/2008 zo dňa 3. 7. 2014, uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 To/100/2014 zo dňa 23. 10. 2014 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Tdo 13/2016 zo dňa 26. 01. 2017 a vrátil vec Okresnému súdu Nové Zámky na ďalšie konanie“.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

17. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 43/2008 z 3. júla 2014, uznesením krajského súdu sp. zn. 4 To 100/2014 z 23. októbra 2014 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 13/2016 z 26. januára 2017, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresný súd a krajský súd v trestnej veci sťažovateľa nesprávne aplikovali ustanovenia nového Trestného zákona namiesto ustanovení starého Trestného zákona, za platnosti a účinnosti ktorého došlo k spáchaniu stíhaných skutkov. Pritom použitie ustanovení nového Trestného zákona podľa presvedčenia sťažovateľa nebolo pre neho priaznivejšie a najvyšší súd v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku sťažovateľa túto nesprávnosť nenapravil.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

21. Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno odsúdiť za konanie alebo opomenutie, ktoré v čase, keď bolo spáchané, nebolo podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva trestným činom. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu

22. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľ'a a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

23. Pokiaľ ide o napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 T 43/2008 z 3. júla 2014, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu mal sťažovateľ možnosť podať odvolanie ako riadny opravný prostriedok. Túto možnosť aj využil a na základe jeho odvolania o veci rozhodoval krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 100/2014. Vzhľadom na právomoc súdu druhého stupňa poskytnúť sťažovateľovi ochranu jeho základným právam v prípade, že došlo k ich porušeniu v konaní pred okresným súdom, je právomoc ústavného súdu preskúmať prvostupňové rozhodnutie vylúčená. Preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

24. Obdobná je situácia aj vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 4 To 100/2014 z 23. októbra 2014, keď sťažovateľ využil jemu dostupný právny prostriedok nápravy a podal proti druhostupňovému rozhodnutiu dovolanie.

25. Aj keď dovolanie sťažovateľa bolo uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, t. j. na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci, keďže bolo zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, podľa názoru ústavného súdu sa dovolací súd ochrane základných práv sťažovateľa venoval v takej miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie podstaty, účelu a významu princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 in fine ústavy, a teda v takom rozsahu, pre ktorý bolo možné prijať záver, že aj v súvislosti s touto časťou sťažnosti existuje dôvod pre jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených v ústave a práv zaručených dohovorom uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 13/2016 z 26. januára 2017

26. V prvom rade je potrebné pripomenúť, že ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov.

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

27. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

28. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

29. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

30. Do obsahu uvedených práv však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

31. Z opísaných hľadísk pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý v jeho odôvodnení okrem iného v relevantnej časti uviedol:

«obvinený všetky dovolacie dôvody, uplatnené podaným dovolaním, smeroval proti výroku o treste, pričom nosnou ideou jeho argumentácie, použitej už v odvolacom konaní, bolo v podstate porušenie ustanovení zákona č. 300/2005 Z. z. Trestného zákona o časovej pôsobnosti zákona, keď súdy, bez toho, aby to pre neho ako páchatel'a bolo priaznivejšie, postupovali podľa Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. namiesto podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb. Týmto postupom malo dôjsť k naplneniu dovolacieho dôvodu, spočívajúceho v nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.), následkom čoho mal byť obvinenému uložený trest mimo (správnym) zákonom

danej trestnej sadzby (§ 371 ods. 1 písm. h) Tr. por.). Nedostatočným odôvodnením napadnutých rozhodnutí konajúce súdy mali zároveň porušiť právo obvineného na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.).

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. obvinený v podstate spochybnil právne úvahy, ktorými sa prvostupňový súd riadil pri rozhodovaní o voľbe použitej právnej úpravy, keď k záveru o tom, že napriek nižšej dolnej hranici trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanovenej Trestným zákonom č. 140/1961 Zb. je v danom prípade pre postavenie obvineného priaznivejší Trestný zákon účinný od 1. januára 2006, dospel len na základe skutočnosti, že závery Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrené v jeho náleze z 28. 11. 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, neboli Ústavným súdom Slovenskej republiky explicitne formulované aj vo vzťahu k ustanoveniu zakotvujúcemu asperačnú zásadu (§35 ods. 2) v Trestnom zákone č. 140/1961 Zb.

Zo skutkovej vety rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 22. októbra 2009, sp. zn. 1 T 43/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 25. februára 2010, sp. zn. 5 To 68/2009, je zrejmé, že skutkov pod bodom 1) a 2), za ktoré bol obvinenému uložený trest, výrok o ktorom je predmetom dovolacieho konania, sa obvinený dopustil za účinnosti Trestného zákona č. 140/1961 Zb., podľa § 16 ods. 1, ods. 2 ktorého sa trestnosť činu posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný; podľa neskoršieho zákona sa posudzuje len vtedy, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie...

Podobne Trestný zákon č. 300/2005 Z. z., účinný od 1. januára 2006, v § 2 ods. 1 upravuje, že trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Ak v čase medzi spáchaním činu a vynesením rozsudku nadobudnú účinnosť viaceré zákony, trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona, ktorý je pre páchatel'a priaznivejší...

... Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ustálenou súdnou praxou poznamenáva, že za najpriaznivejší je potrebné považovať ten zákon, ktorý pri použití súhrnu všetkých jeho ustanovení, vzťahujúcich sa na súdený skutok, poskytuje pre páchatel'a miernejší (priaznivejší) konečný výsledok. Posudzuje sa teda použitie skoršieho i novšieho zákona ako celku. Len porovnanie trestných sadzieb nestačí.

V danom prípade dovolací súd musí pripustiť, že argument obvineného o potrebe aplikovať závery Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrené v jeho náleze

z 28. 11. 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011, aj na prípady použitia ustanovenia § 35 od. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., odzrkadľuje ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je obsah citovaného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky potrebné interpretovať vo vzťahu k účelu asperačnej zásady ako takej, ktorý je vyjadrený predovšetkým v sprísnených podmienkach trestania páchatel'ov trestných činov, a to v zásade bez ohľadu na predpis, v ktorom je protiústavná zásada ukladania trestov zakotvená. Skutočnosti tiež zodpovedá, že Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 ukladá za spáchaný trestný čin trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby, ktorá je nižšia (5 rokov), než dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody ustanoveného za predmetný trestný čin Trestným zákonom účinným od 1. januára 2006 (7 rokov). Ako však bolo uvedené vyššie, pre posúdenie priaznivosti toho ktorého zákona pre páchatel'a je potrebné zohľadniť všetky ustanovenia porovnávaných predpisov, ktoré sú vo vzťahu k súdenému skutku relevantné.

... nemožno opomenúť fakt, že Okresný súd Nové Zámky dospel v konaní pri rozhodovaní o treste obvineného k záveru, a Krajský súd v Nitre tento potvrdil, že v konaní obvineného bola prítomná jedna poľahčujúca okolnosť a žiadna z priťažujúcich okolností. Prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností pri určovaní druhu trestu a výmery je prítom povinnosťou súdu práve v zmysle Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. (§ 38 ods. 2), ktorý v ustanovení § 38 ods. 3 zároveň určuje spôsob, akým sa v prípade prevažujúcich poľahčujúcich okolností obligatórne znižuje horná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Trestný zákon č. 140/1961 Zb. síce taktiež zakotvuje povinnosť súdu prihliadať pri výmere trestu na poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, avšak, akým spôsobom tieto premietnuť do uloženého trestu ponecháva na úvahe súdu. Uvedené narastá na význame práve v kontexte daného prípadu, v ktorom je z rozhodnutí prijatých konajúcimi súdmi v predmetnom konaní možné odčítať, že tieto pri určovaní druhu a výmery trestu konštantne zohľadňovali aj ďalšie okolnosti prípadu, najmä skutočnosť, že obvinený spáchal trestné činy s opakovaným použitím násilia, jeho osobu a život vedený pred spáchaním stíhaných trestných činov i predchádzajúce odsúdenia obvineného, vedúce k uvažovaniu o treste odňatia slobody uloženom vo výmere bližiacej sa k hornej hranici ustanovenej trestnej sadzby.

Za daných okolností nemožno mať pochybnosti o tom, že práve následkom nutnosti znížiť v dôsledku prevažujúcich poľahčujúcich okolností hornú hranicu trestnej sadzby

trestu odňatia slobody, diktovanej Trestným zákonom účinným od 1. januára 2006, je tento pre obvineného priaznivejší než úprava účinná do 31. decembra 2005, ktorá síce určuje nižšiu dolnú hranicu trestnej sadzby ukladaného trestu, avšak vo vzťahu k jej hornej hranici kogentným spôsobom zakotvuje len použitie asperačnej zásady vedúcej k jej obligatórnemu zvýšeniu bez toho, aby súčasne určovala súdu spôsob zohľadnenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností obdobne ako neskôr účinná právna úprava.

Len pre úplnosť dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že odvolaním podaným proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 22. 10. 2009, sp. zn. 1 T 43/2008, sa samotný obvinený domáhal aplikácie Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., pričom Krajský súd v Nitre ako odvolací súd sa vo svojom rozhodnutí (rozsudok z 25. 02. 2010, sp. zn. 5 To 68/2009) s názorom obvineného, že posúdenie jeho konania podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 je preňho priaznivejšie, stotožnil, keď, vedomý si skutočnosti, že Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. určuje pri kvalifikovanej skutkovej podstate trestného činu lúpeže trestnú sadzbu 7 až 12 rokov, zatiaľ čo Trestný zákon č. 140/1961 Zb. trestnú sadzbu 5 až 12 rokov, s ohľadom na spôsob výpočtu výšky trestu pri aplikácii tzv. asperačnej zásady, zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. k) Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti, taktiež dospel k záveru o tom, že Trestný zákon účinný od 1. januára 2006 je pre obvineného priaznivejší.

Napokon je žiaduce poznamenať, že... dovolaním napadnuté rozhodnutia boli súdom prvého stupňa a odvolacím súdom prijaté na podklade rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 22. 10. 2009, sp. zn. 1 T 43/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 25. 02. 2010, sp. zn. 5 To 68/2009, ktorými súdy rozhodli o otázke viny obvineného za spáchané trestné činy, a ktoré neboli rozhodnutím o povolení obnovy konania dotknuté. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť obvineného na skutočnosť, že záver o použití Trestného zákona č. 300/2005 Z. z. ako priaznivejšieho pre obvineného bol prezentovaný už vo vyššie uvedenom rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. 02. 2010, sp. zn. 5 To 68/2009. K tomu je zároveň potrebné dodať, že citované rozhodnutie odvolacieho súdu bolo predmetom dovolacieho konania vedeného pod sp. zn. 4 Tdo 32/2011 na základe dovolania podaného obvineným z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Tr. por., ktoré najvyšší súd uznesením z 26.07.2011 odmietol.»

32. Ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je posudzovanie právnej perfektnosti namietaného rozhodnutia všeobecného súdu z hľadiska formálnych požiadaviek vyplývajúcich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov a z týchto aspektov jeho „vylepšovanie“ (IV. ÚS 325/08), ale posúdenie jeho ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti. Ústavný súd nie je ani opravným súdom právnych názorov všeobecných súdov. Jeho ingerencia do výkonu právomoci najvyššieho súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. V tejto súvislosti ústavný súd taktiež dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv (obdobne IV. ÚS 35/02, II. ÚS 103/09, II. ÚS 395/09, I. ÚS 595/2012).

33. Výklad právnych noriem realizovaný najvyšším súdom podľa názoru ústavného súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti alebo jeho nezlučiteľnosti s označenými právami zaručenými ústavou, prípadne dohovorom. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odpovedal na ťažiskový dovolací argument sťažovateľa, o ktorom v zásade možno konštatovať, že sa zhoduje aj s predloženou sťažnostnou argumentáciou. S prihliadnutím na uvedené je sťažovateľom namietané odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu zlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

34. Najvyšší súd jasne a zreteľne uviedol dôvody, pre ktoré súdmi nižších stupňov zvolený postup aplikovania nového Trestného zákona na trestnú vec sťažovateľa považoval za správny, t. j. za súladný s príslušnými zákonnými ustanoveniami hmotnoprávneho predpisu. Poukázal na špecifiká danej konkrétnej trestnej veci (aký trest, čo do výmery jeho trvania v rámci trestnej sadzby sťažovateľovi hrozil; s poukazom na všetky okolnosti

prípade to bolo pri jeho hornej hranici) a riadiac sa racionálnou úvahou dostatočne ozrejmil sťažovateľovi, prečo je použitie ustanovení nového Trestného zákona pri ukladaní trestu odňatia slobody sťažovateľovi pre neho priaznivejšie. Najvyšším súdom prijatý právny záver rozhodne nemožno považovať za nelogický. Nasvedčuje tomu aj skutočnosť, že sám sťažovateľ (ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu) sa použitia ustanovení nového Trestného zákona v tejto trestnej veci pred meritórnym rozhodnutím v pôvodnom konaní domáhal, a bolo mu v konečnom dôsledku vyhovené.

35. Skutočnosť, že sťažovateľ zastáva iný právny názor, ako prijal v tejto veci najvyšší súd, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu najvyšším súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, IV. ÚS 226/2012). Ústavný súd navyše poukazuje na právny názor ustálený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

36. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj napriek sťažovateľom uplatnenej argumentácii hodnotí napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako racionálne, podrobné, a pritom ústavne konformné, pričom ním uskutočnený výklad posúdenia vytýkaných chýb konania súdov nižších stupňov podľa uplatnených dovolacích dôvodov nepopiera účel a podstatu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto v tejto časti považuje ústavný súd sťažnosť za zjavne neopodstatnenú.

37. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na posúdenie trestnosti činu a uloženie trestu podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, zaručeného v čl. 50 ods. 6 ústavy a zákazu uloženia prísnejšieho trestu, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu zaručeného v čl. 7 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poznamenáva, že k zásahu do nich by došlo práve v prípade nerešpektovania ústavnoprávnych princípov

zakotvených v čl. 46 ods. 1 ústavy, prípadne v čl. 6 ods. 1 dohovoru, k čomu v danej veci nedošlo, preto nemohol konštatovať ani porušenie základného práva zaručeného v čl. 50 ods. 6 ústavy a práva zaručeného v čl. 7 ods. 1 dohovoru, keďže trestnosť činu bola posudzovaná a trest uložený podľa relevantných zákonných ustanovení. Preto tvrdenie sťažovateľa o porušení označených práv je neopodstatnené.

38. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nemohol inak, iba sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn.4 Tdo 13/2016 z 26. januára 2017 odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

39. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2018